

מסורת הש"ס

(א) [מסדרין טו, טז] (ב) [פי]
טו] ספיקו פסקין טו, ד"ה [ה]
(ג) כ"ה פ"א: (ד) פ"י י"ג:
טו. סוף ד"ה ד"ה ד"ה ד"ה
(ה) [מ"ד] ד"ה פ"ה. פ"ה [ד"ו]
[למאן למי]

תורה אור השלם

- 1 על פי הגורל תחלק
ונחלו בין רב למעט.
במבוי כי יו
2 אך בגורל יחלק את
האז בין רב למעט
לדלקמן כדמייא
ליטריך נמי האי: ועוד
סניא כו'.
3 השערי העיר על שמת
שבת ישראל שיעים
שליחה צפונה שער
אחד שער יהודה
אחד שער לוי א"ר
שער לוי א"ר.
4 ואת הארץ אשר
פירלו
מנחל לשבטי ישראל
ואלה מחלקותם
באז ארץ:
יחזקאל מה טו
5 והעבר העיר
ועברוה
מכל שבטי ישראל:
יחזקאל מה טו
6 והגותר לנשיא
מזה
למנוה לתרומת
הקדש
לראות העיר אל
פני
המזרח ועשרים
אלף
תרומה עד
גבול קריה
הקדש על
פני
המזרח
ועשרים
אלף על
גבול ימה
לעמק
הקדש
לנשיא
הקדש
הקדש
הקדש
ומקדש
היבית
בתוהב:
יחזקאל מה טז
7 על פי יו' נחגו
לו את
המזרח
אשר
שאל
את
חמנת
סרח
בתי
אפרים
ויבנה
את
העיר
ועשר
בה:
יהושע י"ג

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה רוננו וכו'
ורכנו מנחל פי' רוננו רוח
נלשון פרס. פי' ר"ה לנ"ל ד'
כ"ט:
(ב) פי' יו'

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קכב.

עין משפט
נר מצוה

ל"א א"מ פי' מ"ד
מלפני ה' ת:

רבינו גרשום

חלקו: תיש בין רב למעט.
כל ביה השבט רב בין היה
השטט מעט נוטל זה כנון
ה' דא' לקרקע גברי איתפלג
מישבחיה דברוהו יו' הדי
נסבי אלא ש"ס לשבטים
איתפלג: ולא נתחלקה
אלא בכספיה. כדאמר
לקמן בקרובה ורחוקה
ודתיב בין רב למעט
כולם היו שוין במחלתם
שאוהו שהיה יבוצתה יו'
במקום רחוק מירושלים
יהי מעלין לו דמיס כ"ד
שיקב במקום רחוק או כ"ד
שיקב ביבוציה ודאמר
רב יהודה סאה ביהודה
כ"ה. ונטול ביהודה מוסק
דמיס לנטול בגליל: כדכתיב
על פי ה'. היינו אוריס
ותיסיס דתיב על פי
יבאו: קלפי שבה שמת
השבטים וקלפי שבה שמת
התחומין מתחיל לפני הדי
אלעזר כתיב ברוח הקדש
ואם אסר זבולן עולה
שבולטין אחרות באבני
אוריס ותומיס חתום ע"כ
יהא עולה לחלקי אבני
שורה בולט סם זבולן
נ"ה קלפי ששמת שבטים
מה עלה כ"ד יו' וזבולן
וטרף בקלפי תחומין ועלה
כ"ד חתום עכו היינו על
פי אוריס ותומיס ועל
פי ה' וכן היה עושה לכל
שבת ושבת: שיה פרס.
אלנות: שיה לבן תבואה:
שנה שער ראובן אחר
שנה שמעון אחי. שולן
יהי חלוקין שבה ביה
ובשפלה יבגב שאין
נ"ה: ואירך לפאן.
חלק שישב שער לפאן:
לנשיא דתיב העובד את
העיר. מלך שיהא מספר
את העיר יעבדו אותו
שכ"ט ישראל שכל שכ"ט
ושכ"ט מצמצמין מחלתו
עד שישע לו חלק אחר
והיינו חלק י"ג: ודלמא
רוננו בעלמא. שלא יאם
לו שיעור שבת כי יתו
עיר אחת או פלך אחר
ואכתי אירך לפאן: והנותר
לנשיא היינו שבא מזה
ותוה. כלומר אותו חומר
שיהו מצמצמין משבת זה
ומשבת זה ומיחירין לו
כשיער חלק אחר שיהו
אחיו מותי יהיה הקדש
לאחרות העיר כלומר לפלך
שאוהו העיר בירו: לאי
אילימא בשופרא וסניא.
כלומר שבשכ"ט נוטל זה
עירית זה נוטל זה עירית
עולה בעל עירית לבעל
יבוציה כספיה עד שיהו
שויים בתלה: וכי בשופטין
עסקי. דתיב לזה ליטול
עירית והוא נוטל יבוציה:
אלא בקרובה ורחוקה: שאם
נטל זה ברחוק מירושלים
ועלה לו זה ברחוק שנטל
חלקו בקרוב ויתן לזה
שורא ברחוק: כבספיה
העולה. לארץ השבט שהי
נוחן לו דמיס בשכ"ט קרית
ירושלים. ור' יהודה אמר
בקרקע העולה שהיו נוחין
יותר קרקע לאוהו שברחוק
יותר מפי שאוהו בקרוב:
דלאו דידהו שקלי. נטלו
חלק מרגלים ומתלוננים:

זבולן עולה החום עכו עולה [עמו].
לאו עכו ממס דעכו מחלק
אשר דתיב (שופטים א) ואשר
לא הוריש ישיבי עכו אלא
לומר מחוס שכל עכו: העולם
היה יש לו פרס ואין לו שדה
(ב"ק דף פ"א: ושם ד"ה א"ן)
אחרין מחלוקת ארץ ישראל
אין לך מישראל
שאין לו כהר ובשפלה
ונגד ומיהו אית
דגסס אין לך שבת ושבת
מישראל
אבל כהא גרסין אין לך
אחד מישראל
לעולם הכא ומשמע
לו שער ראובן
אחד היינו לכל
אחד ואחד אי נמי
בעולם הזה
אין להם כשיה מזה כמו
מזה אלא מזה
מעט ומזה הכנה
אבל לעולם הכא
יש לו מן הכל
שיעור שיה:
ואירך לפאן.
אע"פ דכתיב שער
לוי אחד
הא כתיב נמי שער
יוסף אחד
דלא מנו שנת
יוסף כתיב
כאחד: לא
סלקא דעתך
דתיב הנותר
לנשיא וכו'.
וכד"ר כתר"ב
דרש מהכא
דנבעוני אינו
מתרפא לעמד
לנא מדתיב
והעובד העיר
וגו' ואימא
לנא ואימא
לנא ומדאפקיה
בלשון
עובד דרוש
כיה נמי
נבעוני או
שמה פליגי:

סמס

של עולם הזה חלוקה של עולם הבא
העולם הזה אדם יש לו שדה
לבן אין לו שדה
פרס שדה פרס
אין לו שדה
לבן לעולם
הבא אין לך
אחד ואחד
שאין לו בהר
ובשפלה
ובעמק
שנאמר ישער
ראובן אחד
שער יהודה
אחד שער
לוי אחד
הקדוש ברוך
הוא מחלק
להן בעצמו
שנאמר ואלה
מחלקותם
גאם ה' קתני
מיהת שבתחלה
לא נתחלקה
אלא לשנים
עשר שבטים
שמע מינה
לשבטים
אילפוג שמע
מינה אמר
מר עתידה
ארץ ישראל
שתחלק
לשלושה
עשר שבטים
אירך למאן
אמר לו חסדא
לנשיא דתיב
וערעובד
העיר יעברוהו
מכל שבטי
ישראל
אמר ליה
רב פפא
לאבני אימא
רוננו
בעלמא לא
סלקא דעתך
דתיב והנותר
לנשיא מזה
ומזה לתרומת
הקדש
ולאחרות
העיר ולא
נתחלקה
אלא לכספיה
שנאמר
בין רב
למעט
למאי אילימא
לשופרא
וסניא
אמו בשופטין
עסקין
אלא לקרובה
ורחוקה
כתנאי
רבי אליעזר
אומר
בכספיה
העולה
רבי יהושע
אומר
בקרקע
העולה
ולא נתחלקה
אלא בגורל
שנאמר
אך בגורל
תנא
אך בגורל
יצאו
יהושע
ובלב
למאי
אילימא
דלא שקול
כלל
השתא
דלאו
דידהו
שקול
דידהו
מובעיא
אלא שלא
נמלו
בגורל
אלא ע"פ
ה' יהושע
דתיב
על פי
ה' נתנו
לו את
העיר
אשר
שאל
את
חמנת
סרח
בהר
אפרים
כתיב

אלעזר הכהן יעמוד ושאל
לו נמשפט האורים לפני
ה' על פי יצאו וגו':
וקלפי של שבטים.
ארגו שמונים
כו צ"ב
פתקין של י"ב
חלקים של ארץ
ישראל:
והם מכיון
ברוח
הקודש.
כלומר
באורים
ותומיס
ששאלים
תחלה
באורים
וידועים
שחלוקה
ישראל
היא
ולא
היא
מרגנים
דכר
השבטים
מרויסי.
ושני
קלפי
היו
לריבין
אחד
לשבטים
ואחד
לתחומין
ולא
כני
חד
תחומין
וליימא
עכשיו
אני
נוטל
מה
שיעלה
כדי
לזרז
ראובן
דא"כ
אין
לל
החלוקה
עשויה
בגורל
וקרא
קאמר
אך
בגורל
וגו'
בלא
הוא
לדבור
דיבור
מפיו:
ואומר
ובזמן
עולה.
עכשיו
יצא
לדי
הטורף
נקלפי
כח
של
זבולן.
והאי
דנקטיניהו
שלא
כסדר
לפי
שאין
עולה
שום
גורל
על
הסדר
אלא
על
די
מקרה:
ערך.
עירב
הממונה
לך
את
השערות
יפה
שלא
יאמרו
מדעת
לקח
את
ז'
שהיה
יודע
מה
כמו
זה.
כמו
כ"ה
טרופות
נקברה
(עדות
פ"ב
מ"ד):
שער
ראובן
אחד.
שזה
דכל
מה
שיש
לזה
יש
לזה:
הוא
עלמא
אמר
לכל
אחד
ליטול
חלק
פלוגי
ופלוגי:
חלק
י"ג
למי
דחא
י"ב
שבטים
למוד
הוא
דשקלי
דכתיב
ביתחאל
[מון]
לנשיא.
למלך
המשיח:
העובד
העיר.
היינו
נשיא
דעול
רכיס
מוטל
עליו
דכתיב
ברחבעם
אם
היום
תהיה
עבד
לעם
הזה
(מלכים
א
ז'):
יעבדוהו.
יתנו
לו
נחלה
מכל
שבטי
ישראל:
רוננו.
שכריס
בעלמא
לעבוד
לו
כתלמידים
לרב
אבל
לא
יתן
לו
מנחלתם.
ורבינו
הנחל
פירס
(א)
רון
גר
רון
נלשון
פרס
יוס
וגר
שכר
לומר
שכיר
יוס:
והנותר
מזה
ומזה.
משמע
שנטל
חלק
מזה
ומזה:
לטרומם
הקדש.
לכד
מקומו
של
בית
המקדש:
ולאחוסם
העיר.
ולכד
מקום
העיר
וכתיב
בפיה
דקרא
באחד
החלקים:
ולא
נתחלקה
כו'.
כמו
אמר
מר:
למאי
הלכשא.
קאמר
שהו
מעלין
כספיה
זה
לזה:
אילימא
כשופרא
וסניא.
מה
שהיה
זו
יפה
חו
מזו
ועה
מזו
דמסליק
ליה
דדמי
מאן
דאית
ליה
שופרא
למאן
דאית
ליה
סניא:
אטו
בשופטין
עסקין.
דמסתליק
מנחלתם
כוזי
אלא
ודאי
נגליל
נוטל
ה'
סאין
כנגד
סאה
ביהודה:
לקרובם
ורחוקם.
הקרקעות
היו
חולקין
כשיה
מי
שלוך
מן
הכחוש
נוטל
יותר
עד
כדמי
היפה
אבל
מי
שעלה
לו
גורלו
בקרוז
לירושלים
מעלה
מעלה
למי
שעלה
גורלו
דנחוק
מירושלים
שהרחוק
גרוע
הוא
צפני
שני
דברים
אחד
מפני
שרחוק
מנית
המקדש
ואחד
מפני
שקרוב
הוא
לארץ
המעמיס
ויש
לו
דלגא
מהן
ורבי
יהודה
מילתא
צפני
נפשה
קאמר
דמי
שנטל
גורלו
נגליל
נוטל
ה'
סאין
כנגד
סאה
שחבירו
נוטל
ביהודה
אי
נמי
משום
דקאמר
תנא
קמא
דקורבא
ורחוקא
מחלקין
בכספיה
אחא
איבו
לסועיה
ולמימר
דסאה
ביהודה
שזה
חמש
סאין
נגליל
בשעיל
שהיה
קרוז
לירושלים
וגליל
רחוק
יותר
זרין
להעלות
כספין
שזה
ד'
סאין
לסאה
בנגליל:
בכספיה
העלוה.
להוא
כיה
דקורבא
ורחוקא.
וסנדא
הוא
ומכין
רב
למעט
לא
נפקא
ליה
דמקרא
לא
שמעין
אלא
העלה
לא
שנא
בכספיה
לא
שנא
בקרקע:
דלאו
דידהו.
חלק
מרגלים
כדאמרן
בפירקין
לעיל
לך
קמא:
כתיב